

## Розділ XII

---

# Колектив Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України ВІТАЄ!

### ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЮРИСТА-МІЖНАРОДНИКА ВОЛОДИМИРА НАУМОВИЧА ДЕНИСОВА (до 85-річчя від дня народження)

25 грудня 2022 р. наукова спільнота України відзначила знаменну подію, славний ювілей – 85-річчя від дня народження видатного українського правознавця, юриста-міжнародника, фахівця у сфері права Європейського Союзу та порівняльного правознавства, організатора і дослідника вітчизняної науки міжнародного права, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, завідувача відділу міжнародного права та порівняльного правознавства Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України **Володимира Наумовича Денисова**.

Володимир Наумович народився 25 грудня 1937 р. у місті Києві. Вищу освіту отримав на юридичному факультеті Київського державного університету імені Тараса Шевченка, який закінчив у 1961 р. Упродовж 1962–1964 рр. працював науковим співробітником-консультантом науково-організаційного відділу Президії Академії наук УРСР. Славетний життєвий шлях Вченого є прикладом самовідданого служіння юридичній науці протягом шести десятиліть.

П'ятдесяти восьмирічний науковий шлях Володимира Наумовича нерозривно пов'язаний з Інститутом держави і права імені В. М. Корецького НАН України, в стінах якого гідно пройшов усі сходинок кар'єри науковця та працює, не покладаючи рук, реалізує творче покликання, плідно розвиваючи міжнародно-правові ідеї задля збереження та примноження наукової спадщини академіка Володимира Михайловича Корецького, від якого прийняв естафету як завідувач відділу міжнародного права та порівняльного правознав-

ства. Після призначення на цю посаду В. Н. Денисов зосередив наукову діяльність на проблемах міжнародного права, включивши до сфери своїх наукових інтересів питання: розвитку теорії та історії міжнародного права; взаємодії міжнародного права з внутрішнім правом держав; роззброєння; з'ясування специфіки соціальних та економічних прав як другого покоління прав людини; кодифікації міжнародно-правової відповідальності держав; розвитку права міжнародної безпеки та міжнародного гуманітарного права. За висловом професора В. І. Кисіля, «всі розуміли, як буде важко утримати високу планку наукових досліджень, яка була пов'язана з ім'ям академіка В. М. Корецького... Багато хто неоднозначно очікував, як В. Н. Денисов упорається з такою науковою ношею... Справдилися сподівання тих, хто був переконаний, що учень В. М. Корецького, В. Н. Денисов, гідно продовжить наукову справу, започатковану в Україні харківською школою міжнародного права у 20-х роках ХХ сторіччя» (Цит. за: Акуленко В. І. *Науково-публіцистичні етюди до портрета професора Володимира Денисова в енциклопедичному інтер'єрі. До 70-річчя Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України (1949–2019)*. Одеса: Фенікс, 2020. С. 12–13).

Невтомна праця Володимира Наумовича на ниві науки міжнародного права сприяє збереженню відділом свого значення як одного з провідних в Україні центрів дослідження міжнародного права та порівняльного правознавства. Чи не вся когорта юристів-міжнародників України, маститих і молодих, натхненно підживлюється фундаментальними теоретичними знаннями, сучасною методологією та пріоритетними міжнародно-правовими ідеями, що їх випромінює професор В. Н. Денисов – «...талановитий український вчений-міжнародник, видатний діяч, науковий і духовний скарб вітчизняної юридичної науки, який щедро ділиться найкращими та найціннішими знаннями у царині міжнародного права» (Фалалєєва Л. Г. *Доктринальне бачення міжнародно-правової позиції України крізь призму європейської інтеграції. Юридична наука: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 14 травня 2019 р.)*. До 70-річчя Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України / за заг. ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. С. 235–236). Наукова спільнота відає належне самовідданому подвижництву Вченого і турботі про те, щоб українська наука міжнародного права плідно розвивалася й посіла гідне місце у світовій науці міжнародного права, активно обстоюючи як національні інтереси України, її міжнародно-правову позицію, так і мир, безпеку, справедливість, міжнародний правопорядок.

Володимир Наумович є засновником та членом правління Української асоціації міжнародного права, членом Співки юристів України, членом Асоціації морського права України, членом-кореспондентом Національної академії правових наук України, членом редколегії декількох фахових, а також зарубіжних видань, зокрема, членом редакційної колегії наукового видання *«European Studies – The Review of European Law, Economics and*

*Politics*», що входить до міжнародної наукометричної бази даних Scopus. Значні зусилля професор В. Н. Денисов спрямовує на підготовку науковців вищої кваліфікації, кандидатів і докторів наук, гуртує послідовників і продовжувачів наукової школи, будучи мудрим наставником для кількох поколінь українських юристів-міжнародників, які гідно представляють Україну та українську науку міжнародного права у світі.

Під керівництвом та за участю В. Н. Денисова побачили світ численні праці, серед яких: «Международное сотрудничество государств в области прав человека» (1987), «Избранные труды В. М. Корецкого» (у двох томах, голова редколегії та автор нариса про вченого, 1989), «Злочини нацистів в Україні. 1941–1944: збірник документів» (англ. мовою, відп. ред. та автор вступної статті, 1989), «Идеи мира и сотрудничества в современном международном праве: сборник трудов, посвященных 100-летию со дня рождения В. М. Корецкого» (1990), «Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве» (1992), «Суверенітет України і міжнародне право» (1995), «Правова охорона культурних цінностей: збірник міжнародних документів» (один з упорядників, 1997), «Права людини: підручник» (один з авторів, 1997), «Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України» (2006), «*Derogation in the Field of Human Rights: International Legal Instruments and Practice of Ukraine*» (*International and Comparative Law Review*, 2020, Scopus), «*The Construction of European identity in the Paradigm of Anthropocentrism and its Constitutionalization*» (*European Studies – The Review of European Law, Economics and Politics*, 2020, Scopus), в яких ґрунтовно на високому науковому рівні розглянуто ряд найактуальніших питань міжнародного права та права Європейського Союзу.

Володимир Наумович є заслуженим діячем науки і техніки України, лауреатом Премії імені М. П. Василенка Національної академії наук України за цикл наукових праць «Міжнародне право і світовий порядок: пошук моделей розвитку» (1992), лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за участь у створенні багатотомної «Юридичної енциклопедії» (2004) та премії Ярослава Мудрого Національної академії правових наук України за участь у роботі над восьмим томом «Міжнародне право» багатотомної «Антології української юридичної думки» (2005).

Під чуйним керівництвом професора В. Н. Денисова, завдяки високопрофесійно скоординованим ним зусиллям відділу міжнародного права та порівняльного правознавства, вперше в історії міжнародно-правової науки України і на пострадянському просторі побачила світ унікальна монументальна праця – Енциклопедія міжнародного права у трьох томах (2014–2019 рр.), яка слугує яскравим прикладом втілення прогностичної функції науки, становить закономірний результат розвитку вітчизняної міжнародно-правової думки, наукової школи міжнародного права, очільником якої є професор В. Н. Денисов. Концепція цієї фундаментальної праці ґрунтується на сучасних теоретико-методологічних і науково-прогностичних підходах, основних

поняттях, категоріях, подіях, явищах і процесах, пов'язаних з тенденціями трансформації сучасного міжнародного правопорядку крізь призму *de lege ferenda*. Важливе місце в Енциклопедії відводиться аналізу великого масиву наявної міжнародно-правової практики, що робить її більш довершеною і підвищує наукову валідність. Енциклопедія отримала значний позитивний резонанс у науковій спільноті, це підтверджується рецензіями зарубіжних юристів-міжнародників, визнаних фахівців з порівняльного правознавства та права Європейського Союзу (США, Азербайджану, Естонії, Чехії, Угорщини та інших держав), які окремим рядком відзначають науковий подвиг професора В. Н. Денисова у появі цієї багатогранної праці, підкреслюючи, що неocenний доробок Вченого проглядається на кожній її сторінці.

Завдяки багатолітньому подвижницькому служінню науці міжнародного права, самовідданій науково-творчій праці в Інституті, принциповості, доброзичливості та інтелігентності Володимир Наумович здобув заслужений авторитет і шану у вітчизняній та зарубіжній науковій спільноті. Професор В. Н. Денисов є кращим представником вітчизняної науки міжнародного права, який своєю діяльністю доводить її велике значення не лише для суспільства і держави, а й міжнародного співтовариства. Невичерпна працездатність, високий професіоналізм, науковий вишкіл, творча щедрість Вченого є взірцем ставлення до справи, якій він присвятив усе своє життя, успішно сформувавши та активно розвиваючи власну наукову школу. Ім'я Професора В. Н. Денисова заслужено золотими літерами вписане у літопис української науки міжнародного права.

З глибокою повагою колектив Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України та редколегія збірника наукових праць «Правова держава» щирозсердно вітаємо вельмишановного Володимира Наумовича, видатного організатора і неперевершеного корифея науки міжнародного права зі світовим ім'ям, з 85-річним ювілеєм! Щиро бажаємо Вам, високоповажний Володимире Наумовичу, міцного здоров'я, благополуччя, добробуту, оптимізму й невичерпної енергії, переможного і мирного буття, реалізації задумів, нових творчих звершень на ниві вітчизняної науки міжнародного права та на благо України.